SNK-ORT-02 · ETKİNLİK 2

Dijital Sınırlarım Sözleşmesi

Fotoğraf paylaşma izni, mesaj saatleri ve grup sohbeti kuralları üzerine kişisel sözleşme etkinliği

Etkinlik Adı	Dijital Sınırlarım Sözleşmesi (SNK-ORT-02)
Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım	6. Sınıf · 22 — Kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izler.
Sınıf Düzeyi	6. sınıf (tüm ortaokul sınıflarına uyarlanabilir)
Süre	40 dk (bir ders saati)
Araç-Gereçler	• Çalışma Kâğıdı 1: Uygun mu? Dijital durumlar tablosu (her öğrenciye bir kopya) • Çalışma Kâğıdı 2: Dijital Sınırlarım Sözleşmesi (her öğrenciye bir kopya) • Tahta ve tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	• Çalışma kâğıtlarını öğrenci sayısı kadar çoğaltın. • Tahtaya sınır koymanın ortak tanımını yazın: "Sınır koyma; kişinin kendi bedenine, duygularına, zamanına ve haklarına saygı göstermesi, bunu başkalarına uygun biçimde ifade etmesi ve gerektiğinde akran baskısına karşı "Hayır!" diyebilmesidir. Sağlıklı sınır başkasını dışlamak değil, hem kendine hem karşısındakine saygıdır." • Tahtaya üç sütun çizin: UYGUN · İZİN ALINIRSA UYGUN · UYGUN DEĞİL. • Okulunuzun öğrenci fotoğraflarının paylaşımına ilişkin izin uygulamasını gözden geçirin; örnek olarak anlatabilirsiniz.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. **Giriş (5 dk).** Sınıfa sorun: "Bir fotoğrafınız size sorulmadan paylaşılsa ne hissedersiniz?" Birkaç yanıt alın. Bedenimiz, eşyalarımız ve zamanımız gibi fotoğraflarımızın, mesajlarımızın ve şifrelerimizin de bize ait olduğunu; dijital dünyada da sınırlarımız olduğunu belirtin. 2. **Uygun mu? (10 dk).** Çalışma Kâğıdı 1'i dağıtın. Öğrenciler ikili çalışarak sekiz durumu UYGUN, İZİN ALINIRSA UYGUN ya da UYGUN DEĞİL olarak işaretler ve kısa bir gerekçe yazar. 3. **Sınıf tartışması (8 dk).** Durumları tek tek sorun ve yanıtları tahtadaki sütunlara yerleştirin. Tartışmayı şu sorularla derinleştirin: "Burada kimin hakkı korunuyor, kimin hakkı aşılıyor?", "İzin istemek arkadaşlığı nasıl etkiler?", "Bir arkadaşın 'hayır' derse ne yaparsın?" 4. **Sözleşmemi yazıyorum (12 dk).** Çalışma Kâğıdı 2'yi dağıtın. Her öğrenci fotoğraf paylaşma izni, mesaj saatleri, grup sohbeti, şifre ve konum, rahatsız edici bir durumda ne yapacağı başlıklarında kendi dijital sınır sözleşmesini yazar. İsteyen sözleşmesini evde ailesiyle de konuşabilir.

	5. **Kapanış (5 dk).** Sınıfça uzlaşılan üç ortak dijital kuralı tahtaya yazın (örneğin "Paylaşmadan önce sor"). Şu mesajla bitirin: "Ekranın ardında da sınır var. Kendi sınırını korur, başkasınınkine saygı gösterirsin."
Kazanımın Değerlendirilmesi	• Çalışma Kâğıdı 1'deki gerekçelerde öğrencilerin kişisel hakları (izin, gizlilik, mesaj saatleri) gözetip gözetmediği incelenir. • Gönüllü öğrencilerden sözleşmelerinden bir maddeyi okumaları istenir; maddenin uygulanabilir bir yönerge olup olmadığı birlikte değerlendirilir. • Kapanışta sınıfa sorulur: "Sözleşmendeki hangi maddeyi bu hafta uygulamaya başlayacaksın?"
Uygulayıcıya Not	**Tartışma anahtarı:** 1, 2, 5 ve 8 uygun değildir (izinsiz paylaşım, gizlilik ihlali ve kişisel bilgi paylaşımı). 6 izin alındığı için uygundur. 3 ve 7 mesaj saatleri ve grubun amacı açısından tartışmaya açıktır. 4 için şifrenin kişiye özel olduğu vurgulanır; aileyle paylaşım ayrıca konuşulabilir. Tek bir "doğru cevap" dayatmak yerine gerekçeyi konuşun. • Öğrencilerden gerçek kişi, hesap adı ya da paylaşım örneği vermemeleri istenir. • Sözleşme kişiseldir; toplanmaz ve puanlanmaz. Paylaşım gönüllüdür. • Dijital ortamda zorbalık ya da rahatsız edici bir içerikle karşılaşan öğrencinin bunu bir yetişkine anlatmasının doğru bir adım olduğu vurgulanır. • Etkinlik sırasında ya da sonrasında bir öğrencinin risk altında olabileceğini fark ederseniz öğrenciyi sınıf önünde sorgulamayın; okul rehberlik servisi ve okul idaresiyle iş birliği yaparak kurum prosedürünü izleyin.
Çalışma Kâğıdı	Çalışma Kâğıdı 1: Uygun mu? · Çalışma Kâğıdı 2: Dijital Sınırlarım Sözleşmesi (sonraki sayfalarda)

ÇALIŞMA KÂĞIDI 1 · SNK-ORT-02

Uygun mu?

Her durumu oku ve bir kutuyu işaretle. Son sütuna kısa bir gerekçe yaz.

#	Durum	Uygun	İzinle uygun	Uygun değil	Neden?
1	Sınıf gezisinde çekilen toplu fotoğrafı, arkadaşlarına sormadan sosyal medyada paylaşmak	☐	☐	☐	
2	Bir arkadaşının sana yazdığı mesajın ekran görüntüsünü alıp başka bir gruba göndermek	☐	☐	☐	
3	Gece saat 11'de bir arkadaşına arka arkaya mesaj atmak	☐	☐	☐	
4	Şifreni en yakın arkadaşınla paylaşmak	☐	☐	☐	
5	Grup sohbetinde bir arkadaşının fotoğrafından gülünç bir çıkartma yapmak	☐	☐	☐	
6	Bir arkadaşının fotoğrafını, ona sorup izin aldıktan sonra paylaşmak	☐	☐	☐	
7	Ödev için kurulan grupta ödev dışında sürekli mesaj atmak	☐	☐	☐	
8	Oyunda tanıştığın biriyle okulunu ve konumunu paylaşmak	☐	☐	☐	

Hatırla: Paylaşmadan önce sor. Hayır derlerse saygı göster.

ÇALIŞMA KÂĞIDI 2 · SNK-ORT-02

Dijital Sınırlarım Sözleşmesi

Kendi dijital sınırlarını yaz. Bu sözleşme sana aittir; istersen ailenle de konuşabilirsin.

Başlık	Benim kuralım
Fotoğraf ve video. Başkasının fotoğrafını paylaşmadan önce…	
Mesaj saatlerim. Mesajlara şu saatler arasında bakmıyorum…	
Grup sohbetleri. Grup sohbetinde şunları yapmam…	
Şifre ve konum. Şifremi ve konumumu…	
Rahatsız olduğumda. Beni rahatsız eden bir mesaj ya da paylaşım olursa…	
Başkasının hayırı. Bir arkadaşım "paylaşma" derse…	

İmza: …… **Tarih:** …… / …… / 20……

Hatırla: Ekranın ardında da sınır var.